

Agendapunt:
Beleidsprogramma: Bestuur en ondersteuning
Portefeuillehouder: Burgemeester M.C. Bakermans
Zaaknummer: 5785-2018

Aan de Raad.

Onderwerp

Herindelingsadvies gemeente Maashorst

Advies

De gemeenteraad van Landerd wordt geadviseerd om:

1. het 'Herindelingsadvies gemeente Maashorst', tot samenvoeging van de gemeente Landerd en de gemeente Uden, vast te stellen;

Inleiding

Wij bieden u hierbij het 'Herindelingsadvies gemeente Maashorst' aan. Dit herindelingsadvies volgt op het herindelingsontwerp dat u op 24 oktober 2019 vaststelde. Dit voorstel volgt uit een toegankelijke en laagdrempelige zienswijzeprocedure waarbij inwoners, organisaties, bedrijven en regiogemeenten van de gelegenheid gebruik hebben gemaakt om een zienswijze in te dienen. Wij stellen u voor over te gaan tot definitieve besluitvorming door het bij dit voorstel gevoegde herindelingsadvies vast te stellen, met als doel om de gemeente Landerd en de gemeente Uden samen te voegen tot één nieuwe gemeente Maashorst per 1 januari 2022. Het 'Herindelingsadvies gemeente Maashorst' wordt eensluidend vastgesteld door de gemeenteraden van Landerd en Uden en door de gezamenlijke colleges gestuurd naar Gedeputeerde Staten. Deze voorzien het herindelingsadvies van een provinciale zienswijze en zenden het toe aan de minister van BZK als opmaat naar het formele wetgevingstraject.

Beoogd effect

Met deze herindeling ontstaat een sterke, nieuwe gemeente met zes krachtige kernen en een eigen identiteit. Gelegen in en om natuurgebied De Maashorst. Een groene gemeente met een stevige ambitie qua dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid. Een gemeente die ertoe doet in de regio, die iets te vertellen heeft en zo goed voor haar inwoners kan zorgen. Inwoners uit de kernen, maatschappelijke middenveld en ondernemers zijn en worden betrokken bij het herindelingsproces. Zo ontstaat een gemeente die recht doet aan haar inwoners. Een gemeente waar mensen zich samen inzetten voor goed wonen, werken en recreëren. Waar inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties de ruimte en kans krijgen om hun omgeving nog fijner te maken.

Argumenten

1.1 Op basis van de ingekomen zienswijzen is het herindelingsadvies aangescherpt, de strekking van het voorstel om te komen tot herindeling is ongewijzigd en we voelen ons gesterkt in ons voorstel door de reacties uit de samenleving.

Het herindelingsontwerp lag na vaststelling door de gemeenteraden acht weken ter inzage. Iedereen die dat wilde kon op laagdrempelige wijze het herindelingsontwerp inzien en/of schriftelijk of digitaal een zienswijze indienen. U bent in de raadsinformatienota 'Opbrengsten zienswijzenprocedure gemeente Maashorst' op 7 januari jl. geïnformeerd over de zienswijzenprocedure. Deze zienswijzen zijn beoordeeld en van een reactie voorzien. Deze beoordeling, ons besluit en de toelichting daarop is opgenomen in de 'Reactienota zienswijzen op het herindelingsontwerp gemeente Maashorst'. Deze treft u als bijlage bij het herindelingsadvies aan.

Wij zijn ons ervan bewust dat de keuze voor de naam gevoelig ligt. Toch zijn wij van mening dat de voordelen groter zijn, Maashorst is een naam die ons verbindt en past bij de identiteit van de totale nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente hecht aan het behoud van de identiteit en de naam van haar kernen voor nu en in de toekomst. Ook als het gaat om de positie van de kernen, in het bijzonder Schaijk, is ons bekend dat een deel van de inwoners een voorkeur heeft voor een samengaan met de gemeente Oss. We hebben echter bewust en weloverwogen gekozen voor een ongedeelde samenvoeging vanuit het belang van de nieuwe gemeente. De nu gevormde schaal past bij de opgaven waar we voor staan.

Op basis van de ingekomen zienswijzen, de gesprekken met en schriftelijke reacties van buurgemeenten hebben wij het herindelingsadvies op onderdelen aangescherpt. Wij houden met overtuiging vast aan het voornemen om tot een nieuwe gemeente te komen en voelen ons hierin gesteund door het beeld dat is ontstaan uit de zienswijzenprocedure en de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in het proces. Onze volledige argumentatie kunt u teruglezen in de 'Reactienota zienswijzen op het herindelingsontwerp gemeente Maashorst'.

1.2 Het Herindelingsadvies is tot stand gekomen met input van veel verschillende partijen.

We hebben bij de voorbereiding op het herindelingsontwerp en advies een uniek en participatief proces doorlopen. Wij zijn ook verheugd dat zoveel inwoners, organisaties en bedrijven hun betrokkenheid hebben laten blijken. Ook de provincie heeft al meerdere malen uitgesproken positief te staan tegenover zowel het proces wat wij hebben doorlopen als ons voornemen om te komen tot één nieuwe gemeente. We vinden het belangrijk om onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties maximaal te betrekken bij de totstandkoming van onze nieuwe gemeente. Daarom hebben we vorig jaar, in voorbereiding op het herindelingsontwerp, samen met hen een toekomstvisie gemaakt waarin we samen bepalen hoe de nieuwe gemeente eruitziet na herindeling, welke uitdagingen, opgaven en trends we verwachten en hoe we daar nu al op in kunnen spelen. Zoals bekend, is deze toekomstvisie het resultaat van de uitdagingen, verdiepende gesprekken en thematafels. Door deze aanpak zijn we met een brede vertegenwoordiging van de samenleving in contact gekomen en hebben onze inwoners én organisaties laten horen en zien wat men nu én in de toekomst belangrijk vindt. Daarnaast blijven we met de inwoners uit de zes dorpen en de verschillende maatschappelijke organisaties in gesprek over de totstandkoming van de nieuwe gemeente. Deze gesprekken worden rondom belangrijke onderwerpen zoals onze economische visie met ondernemers vanzelfsprekend voortgezet na vaststelling van het herindelingsadvies. Zo ontstaat een gemeente die recht doet aan haar inwoners. Een gemeente waar mensen zich samen inzetten voor goed wonen, werken en recreëren. Waar inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties de ruimte en kans krijgen om hun omgeving nog fijner te maken.

1.3 Het Herindelingsadvies geeft weer op grond van welke argumenten we komen tot het voorstel tot herindeling

De argumenten voor deze herindeling zijn eerder door u vastgesteld in het herindelingsontwerp. Zo is de nieuwe gemeente bestuurskrachtig, robuust en in staat om de belangen van haar inwoners goed te behartigen. In het herindelingsadvies lichten we deze argumenten nader toe.

1.4 Het herindelingsadvies staat voor hetgeen we als nieuwe gemeente ambiëren

Landerd en Uden willen samen één Maashorstgemeente zijn. Een groene gemeente met een stevige ambitie qua dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid en met sterke kernen rondom natuurgebied De Maashorst. Een gemeente die er toe doet in de regio, die iets te vertellen heeft en zo goed voor haar inwoners kan zorgen. Een gemeente met zes krachtige kernen en een sterke identiteit. Gelegen in en om natuurgebied De Maashorst kan ze zich met recht hart en longen van Noordoost Brabant noemen.

Het herindelingsadvies vormt niet alleen de basis voor het wetsontwerp, maar geeft ook informatie over het hoe en waarom van deze herindeling. Hierbij is een belangrijk onderdeel van het advies de toekomstvisie waarin wordt omschreven wat de visie op onze nieuwe gemeente is. De toekomstvisie is een beschrijving van onze (samenleving en gemeente) kijk op de nieuwe gemeente. Wat maakt gemeente Maashorst onderscheidend, wat willen we koesteren en voor welke opgaven staat de nieuwe gemeente? De toekomst visie heeft u al vastgesteld in de raadsvergadering van 24 oktober 2019 en treft u als bijlage van het herindelingsadvies aan.

Kanttekeningen

1. In een proces als deze is het onmogelijk dat er enkel positieve reacties zijn.

Zoals hierboven al eerder is aangegeven heeft het herindelingsontwerp acht weken ter inzage gelegen. In een deel van de zienswijzen wordt kritisch gereageerd. Dat verbaast ons in een proces als dit niet, het is niet mogelijk om het iedereen volledig naar de zin te maken. Alles overwegende zijn wij van mening dat wij een weloverwogen en evenwichtig besluit hebben genomen. Wij hebben deze afweging in de reactienota weergegeven.

Financiën

Bij herindeling is sprake van een uitkering op grond van de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling in het gemeentefonds. Met de tijdelijke verdeelmaatstaf herindeling wordt een vergoeding ontvangen voor de zogeheten frictiekosten van de herindeling. Frictiekosten zijn lasten die zonder herindeling niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. Het bedrag (€ 6.323.963) van de verdeelmaatstaf wordt over een periode van vijf jaar uitgekeerd, te beginnen in het jaar voorafgaand aan de herindeling (2021).

De gemeenten Landerd en Uden hebben voor de jaren 2020 en 2021 ieder € 500.000 per jaar opgenomen in de begroting 2020 voor voorbereidingskosten. Samen dus € 2.000.000. In de komende periode wordt er een begroting opgesteld waarin, naast deze kosten, ook rekening wordt gehouden met te verwachten kosten voor huisvesting, frictie etc. Als dit betekent dat er vóór 2022 meer geld beschikbaar moet komen dan wordt dat voorgelegd aan de beide gemeenteraden. In het aanloopjaar 2019 is reeds een bedrag van ongeveer € 1.000.000 ingezet.

Afstemming gemeente Uden

Het 'Herindelingsadvies gemeente Maashorst' wordt eensluidend door de gemeenteraden van Landerd en Uden vastgesteld.

Communicatie

Externe én interne communicatie is een essentieel onderdeel van het herindelingsproces. Niet alleen levert communicatie een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de doelstellingen op het gebied van participatie (bevordering draagvlak en co-creatie), ook levert het een bijdrage aan de positionering van de nieuwe gemeente en aan het informeren en betrekken van de externe en interne betrokkenen.

Tijdens het hele proces tot nu toe heeft de communicatie grote aandacht gekregen. Inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en medewerkers zijn continu goed meegenomen in elke stap van het proces en actief uitgenodigd om een bijdrage te leveren. Er zijn veel verschillende communicatiemiddelen ingezet (onder andere een website, flyers, posters, social media, banners, sandwichborden, de lokale en regionale media) om zo veel mogelijk mensen te bereiken. Ook na vaststelling van het Herindelingsadvies blijft de communicatie-inzet gericht op het informeren en betrekken van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en medewerkers.

Uitvoering

Het Herindelingsadvies wordt na vaststelling naar Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant gezonden, conform de Wet Algemene regels herindeling. Gedeputeerde Staten sturen het Herindelingsadvies met een provinciale zienswijze door naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De minister beslist binnen vier maanden na ontvangst van het advies of zij een wetsvoorstel voorlegt aan de ministerraad. Daarna start het formele wetgevingstraject. Dat traject duurt ongeveer anderhalf jaar. Voorafgaand aan de herindelingsdatum van 1 januari 2022 vinden in november 2021 verkiezingen plaats voor de gemeenteraad van de nieuwe gemeente.

Gedurende het wettelijke traject werken de beide colleges op basis van het plan van aanpak toe naar de samenvoeging per 1 januari 2022. Zo gaan de colleges gaan samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties aan de slag met de uitwerking en nadere concretisering van de in de toekomstvisie vastgelegde ambities. Daarnaast zullen beide gemeenten intensiever samenwerken en daar waar mogelijk beleid, regelgeving en (werk)processen harmoniseren. Tot slot zullen beide ambtelijke organisaties zich voorbereiden op de samenvoeging.

Bijlage(n)

1. Herindelingsadvies Gemeente Maashorst incl. de bijlagen, waaronder de reactienota zienswijzen op het herindelingsontwerp gemeente Maashorst

Zeeland, 4 februari 2020

Burgemeester en wethouders van Landerd,
de secretaris, de burgemeester,

C.C. Boode

M.C. Bakermans
